Participatieverslag

Toekomstplan Natuurlandgoed Zonnestraal

1 november 2025

Hoofstukindeling:

1. **Inleiding**
2. **Participanten**
3. **Participatieruimte**
4. **Participatieproces**
5. **Opbrengst van de bijeenkomsten**

Bijlagen:

A. **Lijst met participanten**
B. **Nota van beantwoording meeleesperiode 1**
C. **Nota van beantwoording meeleesperiode 2**

1. Inleiding

Het *Toekomstplan* voor Natuurlandgoed Zonnestraal is een langetermijnvisie voor de ontwikkeling van het landgoed. Het plan richt zich op het behoud en de versterking van de cultuurhistorische, natuur- en landschapswaarden, en heeft als doel een duurzame toekomst voor het gebied te creëren.

De Omgevingswet vraagt om het betrekken van belanghebbenden – zoals omwonenden, bedrijven, organisaties en bestuursorganen – bij de voorbereiding en uitvoering van plannen, besluiten en projecten die invloed hebben op de fysieke leefomgeving. De wet schrijft niet exact voor hoe participatie moet worden vormgegeven, maar stelt wel dat het proces uitgevoerd moet worden als het relevant is, en transparant moet zijn over het proces en de uitkomsten. Het volgende wordt hierover gezegd:

"Participatie heeft als doel betere plannen te maken door de inbreng van de omgeving. Hiermee wordt in kaart gebracht en afgewogen wat mensen die te maken krijgen met uw plan belangrijk vinden. Dat leidt tot betere besluitvorming, omdat alle belangen in beeld zijn en er rekening mee gehouden kan worden. Participatie betekent niet dat alle partijen het met elkaar eens moeten worden. Het is wel belangrijk dat de omgeving kan meepraten."

Omdat het Toekomstplan de basis vormt voor een nieuw op te stellen omgevingsplan, is een uitgebreid participatieproces opgezet om alle belanghebbenden actief te betrekken. Dit proces omvatte onder meer verschillende bijeenkomsten, werksessies, thematische gesprekken, meeleesperiodes met inspraak- en adviesrondes. De inbreng uit deze participatie heeft in belangrijke mate bijgedragen aan de inhoud van het Toekomstplan zoals het nu voorligt.

In het participatieverslag wordt beschreven wie hebben deelgenomen, welke ruimte voor invloed er was, welke participatievormen zijn toegepast en hoe met de ontvangen inbreng is omgegaan. Ook na vaststelling van het Toekomstplan blijft het participatieproces doorgaan. Bij vervolgstappen – zoals de wijziging van het omgevingsplan, het opstellen van het beeldkwaliteitsplan, de inrichting van het landschap en de uitwerking van bouwplannen – worden belanghebbenden uitgenodigd om hun bijdrage te leveren.

Via onze website www.natuurlandgoedzonnestraal.nl worden alle belangstellenden op de hoogte gehouden. Hier zijn samenvattingen en achtergronden van het Toekomstplan te vinden, kunnen de plannen worden gedownload en worden verslagen van bijeenkomsten en aankondigingen van nieuwe activiteiten gepubliceerd.

2. Participanten

De volgende doelgroepen zijn betrokken in het participatieproces:

- **Initiatiefnemers** zijnde de eigenaren en bestuurders van het landgoed Zonnestraal (Zonnestraal Hilversum BV), Reyer van der Heyde en Roland Veltuyse.
- **Bewoners en omwonenden** waarbij speciale aandacht is uitgegaan naar de bewoners van het landgoed, de bewoners van De Rading, van Genthlaan en Noodweg grenzend aan het landgoed en de nabijgelegen gebieden met bewoners van Hilversum en Nieuw Loosdrecht.

- **Ondernemers en organisaties** waarbij vooral aandacht is gegeven aan de ondernemers, organisaties, huurders, pachters en tuinders van het landgoed en de lokale en regionale samenwerkingspartners.
- **Overheden en instanties** zijnde onder meer de gemeente Hilversum (inclusief de Commissie voor Ruimtelijke Kwaliteit en Monumenten), gemeente Wijde Meren, provincie Noord-Holland, Rijkscommissie voor Cultureel Erfgoed, Goois Natuurreservaat (GNR), woningbouwcorporatie Gooi en Om.
- **Deskundigen en belangstellenden** met name op de thema's cultuurhistorie, monumenten, ecologie, landbouw, wonen en zorg.

In bijlage 1 is een lijst van partijen opgenomen die betrokken zijn geweest in het participatietraject.

3. Participatieruimte

Het Toekomstplan Natuurlandgoed Zonnestraal is tot stand gekomen in overleg met alle betrokken partijen. De mate van betrokkenheid verschilt per doelgroep: variërend van samenwerken en meebeslissen tot adviseren en informeren.

Samenwerken:	De initiatiefnemers hebben samen met een groep ondernemers en organisaties de uitgangspunten en kaders van het plan uitgewerkt. Daarbij zijn gebiedscoalities gevormd die gezamenlijk initiatieven en deelplannen hebben ontwikkeld. De uitkomsten zijn vastgelegd in ambitiedocumenten en intenties, die mede de basis vormen voor de realisatie van een deel van het Toekomstplan.
Meebeslissen:	Binnen de door overheden en verbonden (advies)instanties vastgestelde uitgangspunten en kaders is het Toekomstplan verder uitgewerkt, waarbij deze partijen actief hebben meegedacht en beslist.
Adviseren:	Omwonenden, ondernemers, organisaties, deskundigen en belangstellenden zijn vanaf de start én in verschillende fasen van het participatieproces gevraagd om advies over de totstandkoming van het plan. Aan het einde van het proces zijn alle inwoners van Hilversum en Nieuw-Loosdrecht geraadpleegd via bijeenkomsten en meeleesperiodes.
Informeren:	Iedereen met belangstelling kan informatie over het Toekomstplan vinden via de website www.natuurlandgoedzonnestraal.nl en zich inschrijven voor de nieuwsbrief om ook in de toekomst op de hoogte te blijven van plannen en ontwikkelingen. Meer informatie over campus Zonnestraal is te vinden op www.campuszonnestraal.nl .

4. Participatieproces

Het participatieproces voor de totstandkoming van het Toekomstplan is in het voorjaar van 2023 gestart en afgerond eind oktober 2025. De participatie is per doelgroep anders ingericht. In dit hoofdstuk wordt hierop ingegaan. Op hoofdlijnen heeft het participatieproces de volgende stappen doorlopen:

1. **Startfase (voorjaar 2023)**: In het voorjaar van 2023 is begonnen met het opstellen en bespreken van een participatieplan. Dit plan is afgestemd met de belangrijkste betrokkenen, waaronder de gemeente Hilversum en de bewoners van het landgoed.
2. **Verkenningsfase (najaar 2023)**: In deze fase is met alle belanghebbenden gekeken naar de opgaven, uitgangspunten en randvoorwaarden. In december 2023 heeft de gemeente Hilversum hiervoor het Gebiedskader vastgesteld.
3. **Ontwikkelfase (2024)**: Tijdens de ontwikkelfase is met belanghebbenden gesproken over de missie, kernwaarden en ontwikkelprincipes, evenals over het bijbehorende programma, deelopgaven en relevante thema's. De meeste bijeenkomsten vonden plaats in 2024.
4. **Planuitwerking concept Toekomstplan (voorjaar 2025):** In het voorjaar van 2025 heeft dit geleid tot een concept Toekomstplan. Dit concept is gepubliceerd op onze website www.natuurlandgoedzonnestraal.nl . Van 14 maart tot en met 25 april is een meeleesperiode van zes weken georganiseerd, waarin iedereen werd uitgenodigd om te reageren. Daarbij zijn verschillende bijeenkomsten gehouden voor alle participanten.
5. **Van concept naar definitief Toekomstplan (september en oktober 2025):** De ontvangen reacties en adviezen zijn verzameld, geanalyseerd en beoordeeld op mogelijke aanpassingen van het plan. Deze aanpassingen zijn besproken en afgestemd met de gemeente Hilversum en verwerkt in een tweede concept Toekomstplan. Dit concept is wederom gepubliceerd op de website. Van 12 september tot en met 11 oktober is een extra meeleesperiode van vier weken georganiseerd waarin iedereen is uitgenodigd om hierop te reageren. In deze periode zijn verschillende bijeenkomsten gehouden met verschillende participanten om de aanpassingen te bespreken.
6. **Definitief Toekomstplan (november 2025).** Het definitieve plan is op 1 november aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hilversum aangeboden. Het plan is op de website gepubliceerd. De insprekers die tijdens de meeleesperiode een schriftelijke reactie hebben ingezonden, ontvangen allen een schriftelijke beantwoording en worden in november (op een nader te bepalen datum) uitgenodigd voor een mondelinge terugkoppeling.

4.1 Bewoners en omwonenden

In de verschillende stadia van de planvorming zijn in totaal acht bewonersbijeenkomsten georganiseerd. Van alle bijeenkomsten zijn verslagen gemaakt, die te raadplegen zijn via www.natuurlandgoedzonnetraal.nl.

Tussen 14 maart en 25 april en 12 september en 11 oktober zijn twee meeleesperioden gehouden, van respectievelijk zes weken voor het eerste concept en vier weken voor het tweede concept van het Toekomstplan. Tijdens deze periodes kon iedereen reageren via e-mail of via de website. Daarnaast zijn er in beide perioden bewonersbijeenkomsten georganiseerd.

Alle ontvangen reacties zijn verzameld, geanalyseerd en beoordeeld op mogelijke aanpassingen van het plan. Deze aanpassingen zijn besproken en afgestemd met de gemeente Hilversum en, waar mogelijk, verwerkt in het voorliggende definitieve Toekomstplan. Alle schriftelijk ontvangen inspraakreacties zijn beantwoord in een **Nota van Beantwoording** (zie bijlage 2 en 3). De insprekers ontvangen daarnaast een schriftelijke reactie en worden in november (op een nog nader te bepalen datum) uitgenodigd voor een mondelinge terugkoppeling.

Gedurende het gehele proces heeft regelmatig overleg plaatsgevonden met het bestuur van de bewonersvereniging Zonnestraal, om het participatietraject gezamenlijk zo goed mogelijk te stroomlijnen.

Bijeenkomst 1 *13 september 2023*	Kennismaking initiatiefnemers en bewoners van het landgoed met een toelichting op de aanleiding voor een nieuw plan, de opgaven van het landgoed, het proces en de rol van bewoners.
Bijeenkomst 2 *4 oktober 2023*	Bijeenkomst met de bewoners van het landgoed met een verdieping van inhoudelijke vragen en uitgangspunten. Er is stilgestaan bij het vigerende bestemmingsplan, de begrenzing van het plangebied, het convenant met de gemeente en de impact van beleidskaders zoals NNN en BPL.
Bijeenkomst 3 *22 november 2023*	Bijeenkomst met de bewoners van het landgoed met een verkenning van thema's en ontwikkelprincipes zoals gemeenschapszin, rust en biodiversiteit, positieve gezondheid, architectuur en inclusiviteit.
Bijeenkomst 4 *24 maart 2024*	Bijeenkomst met de bewoners van het landgoed met een introductie van de kernwaarden en presentatie van de plankaart met vier ontwikkellijnen: een dorp voor betekenisvol leven, een boerderij voor regeneratieve landbouw, een campus voor integrale gezondheid en een hangar als kloppend hart. Daarbij is ingegaan op ecologie, verkeer en evenementen.
Bijeenkomst 5 13 juni 2024	Aparte bijpraatsessie met de bewoners aan de Rading grenzend aan het landgoed.
Bijeenkomst 6 27 maart 2025	Bespreking van het 1ste concept Toekomstplan met bewoners van het landgoed en de Rading.
Bijeenkomst 7 17 april 2025	Publieksbijeenkomst om het 1ste concept Toekomstplan te bespreken met een bredere kring van belangstellenden, inclusief bewoners van Nieuw-Loosdrecht en Hilversum.
Bijeenkomst 8 *17 september 2025*	Bijeenkomst met bewoners van het landgoed en van de Rading over de aanpassingen die naar aanleiding van alle ontvangen reacties en adviezen op het concept Toekomstplan zijn verwerkt in de 2de versie van het concept Toekomstplan.
Bijeenkomst 9 *Nader te bepalen moment november 2025*	Bijeenkomst voor uitleg en vragen over de beantwoording van de inspraakreacties op basis van het definitieve Toekomstplan

4.2 Ondernemers en organisaties

Bij aanvang van het participatieproces zijn vijf verschillende themabijeenkomsten georganiseerd:

- Natuur en klimaatadaptatie
- Cultuurhistorie en tijdslagen
- Thuis op het landgoed
- Regeneratieve landbouw en food
- Life Science Center

Naast bewoners, belangenorganisaties en deskundigen namen ook ondernemers, organisaties, pachters en tuinders die op het landgoed actief zijn deel aan het proces. Deze bijeenkomsten hebben geleid tot de vorming van vier gebiedscoalities:

- Dorp voor betekenisvol leven
- Campus voor integrale gezondheid
- Boerderij voor natuurinclusieve / regeneratieve landbouw
- De Hangar voor een gezonde wereld.

Binnen deze coalities hebben de betrokken ondernemers en organisaties de deelopgaven in diverse sessies en bijeenkomsten verder uitgewerkt tot gezamenlijke ambities en plannen voor het landgoed. De resultaten hiervan zijn vastgelegd in ambitiedocumenten, die de basis vormen voor de programmatische invulling van het Toekomstplan. Deze documenten zijn te raadplegen via onze website: www.natuurlandgoedzonnestraal.nl. De betrokken partijen hebben gezamenlijk intenties uitgesproken waarin ze het belang en hun steun uitspreken voor het Toekomstplan.

Eén van de initiatieven 'Campus voor integrale gezondheid' is op een tijdelijke locatie op het landgoed gestart met programmeren. Informatie hierover is te vinden op www.onzecampus.com.

4.3 Overheden en instanties

In alle stadia van het planproces heeft intensief overleg plaatsgevonden met de gemeente Hilversum. Daarbij zijn alle relevante gemeentelijke domeinen betrokken geweest, waaronder ruimtelijke ordening, stedenbouw, cultuurhistorie, natuur, landschap, wonen, economie en het sociaal domein. In een interactief proces zijn de voorstellen voor het Toekomstplan getoetst aan het gebiedskader, waar nodig aangepast en vervolgens verder uitgewerkt. Ook met de woningcorporatie Gooi en Om, het Goois Natuurreservaat (GNR) en de gemeente Wijde Meren is in de verschillende fasen van het planproces overleg gevoerd.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) is in juli 2024 geraadpleegd over de mogelijke ontwikkelingsrichtingen voor het landgoed. Vervolgens zijn onder begeleiding van de gemeente Hilversum in het voorjaar en najaar van 2025 (september en oktober) meerdere (werk)sessies gehouden met zowel de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Monumenten als de RCE. In deze sessies zijn onder meer de cultuurhistorische waardering, de kansenkaart, de zoekgebieden voor ontwikkeling en de ontwerpruimte nader bepaald. De opmerkingen van beide adviescommissies zijn zorgvuldig verwerkt in het definitieve Toekomstplan.

Met de provincie Noord-Holland is in juli 2024 een werksessie georganiseerd, gevolgd door diverse bijeenkomsten in september en oktober 2025. Tijdens deze bijeenkomsten is advies gevraagd over de haalbaarheid van de nieuwe ontwikkelingsrichting voor het landgoed, bezien vanuit de toetsende rol van de provincie. Dit overleg heeft geleid tot een uitgebreide beschrijving van de gevolgen van het Toekomstplan voor natuurdoeltypen binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Tot slot heeft overleg plaatsgevonden met de Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord over de consequenties van het plan voor het beleid rond de oude Bosgroeiplaats.

4.4 Deskundigen en belangstellenden

Bij aanvang van het participatieproces zijn ook deskundigen en belanghebbenden uitgenodigd om te participeren in de vijf verschillende themabijeenkomsten (zie paragraaf 4.2). In deze bijeenkomst hebben ze aandachtspunten benoemd voor de uitwerking van de plannen. In het

voorjaar van 2025 hebben we dezelfde groep gevraagd om in terugkombijeenkomsten de uitgewerkte plannen (concept Toekomstplan) te toetsen.

Voor de sessie cultuurhistorie en tijdlagen zijn alle cultuurhistorische verenigingen in Hilversum aangeschreven. Een deel van de partijen hebben hierop gereageerd en deelgenomen aan de bijeenkomsten. Voor natuur en klimaatadaptatie is een uitnodiging verstuurd aan een uiteenlopende groep van deskundigen, geïnteresseerden en belangenpartijen. Een kleine groep heeft hierop gereageerd en deelgenomen aan de sessies.

5. Opbrengst van de bijeenkomsten

Het participatieproces van ruim twee jaar met bewoners, ondernemers en organisaties heeft een grote invloed gehad op de inhoud van het Toekomstplan. De samenwerking met de gebiedscoalities vormde een belangrijke basis voor het formuleren van de kernwaarden, ontwikkelprincipes en uitwerkingsrichtingen. Grote delen van de ambitie *Sense of Health* en onderdelen van *Sense of Community* en *Sense of Nature* zijn rechtstreeks voortgekomen uit ideeën van deze coalities. Hun achtergronden en bijdragen zijn vastgelegd in de Ambitiedocumenten, te raadplegen via www.natuurlandgoedzonnestraal.nl. Eén van de coalities is op een tijdelijke locatie ook voortvarend van start gegaan: www.campuszonnestraal.nl. Bij de bespreking van de definitieve plannen spraken de gebiedscoalities hun steun uit voor het plan, maar ook hun zorg over de complexiteit van besluitvorming en het tempo van uitvoering.

Daarnaast hebben de ontwerpsessies met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Monumenten (CRKM) en de gemeente Hilversum bijgedragen aan de inhoudelijke verfijning van het plan. Paar belangrijke wijzigingen die in samenspraak zijn doorgevoerd:

- De cultuurhistorische waarderings- en kansenkaart zijn geactualiseerd wat heeft geresulteerd in aangepaste zoekgebieden en invulling voor nieuwbouw.
- Campus Zonnestraal bestaat nu uit drie kleinere gebouwen – het Campuspaviljoen, Bij de bunker en De Hangar – die beter passen bij de schaal van de omgeving. Hierdoor komt op de dierenweide, waar eerder niet gebouwd werd, nu wel een gebouw. De Woon- en werkgemeenschap is samengebracht op het voormalige kampeerterrein, waarmee de eerdere verdeling over Kleine Eng Noord en Zuid vervalt en tegemoet wordt gekomen aan bezwaren uit het Bunkerdorp.
- Op Kleine Eng Zuid worden de kas en schuur van de Natuurinclusieve boerderij gecombineerd; de vrijgekomen plek bij de wijngaard wordt ingericht voor “kamperen bij de boer”, een wens van insprekers om de recreatieve functie in eigentijdse vorm terug te brengen. Ook wordt een deel van het parkeren halfverdiept opgelost onder Bij de bunker en onder het hoofdhuis, waardoor bij de laatste tevens ruimte ontstaat voor een ecologische verbinding richting het Raabos, in lijn met wensen van verschillende insprekers.

Het onderdeel *Sense of Nature* is in samenwerking met deskundigen van de Provincie Noord-Holland verder uitgewerkt. Dit resulteerde in een meer gedetailleerder beeld van de ontwikkeling, het inrichten en bescherming van gewenste natuurdoeltypen, waarbij met name gekeken is naar de kwantitatieve en kwalitatieve compensatie voor de voorgenomen ingrepen in het Natuur Netwerk Nederland (NNN).

De bijeenkomsten en toetsingsrondes met alle afdelingen van de gemeente Hilversum hebben geleid tot een integrale gebiedsvisie, die aansluit op het eerder vastgestelde gemeentelijke Gebiedskader.

Tot slot hebben werksessies, bijeenkomsten en individuele gesprekken met deskundigen, belanghebbenden en bewoners op verschillende manieren bijgedragen aan het Toekomstplan. Zo is er bijvoorbeeld meer aandacht gekomen voor:
• het samenleven en samenwerken op het landgoed;
• de mix van doelgroepen voor wonen en zorg;
• passende vormen van recreatie en evenementen;
• het ontzien van het Bunkerdorp en de Rading;
• het verbeteren van sociale controle en veiligheid.

Voor de conceptplannen zijn twee meeleesperiodes en meerdere bijeenkomsten georganiseerd. In grote lijnen blijkt daaruit dat het plan steun geniet, maar dat er ook zorgen zijn over specifieke onderdelen. Een deel daarvan is geadresseerd met nadere onderbouwingen, extra uitwerkingen of aanpassingen, die zijn opgenomen in de nota's van beantwoording (zie bijlagen).

Niet alle zorgen konden volledig worden weggenomen, wat ook zichtbaar is in de inspraakreacties op het tweede concept van het Toekomstplan. Er zijn zorgen geuit over mogelijke hinder van bestaande bewoners als gevolg van de voorgenomen plannen. Deze betreffen onder meer de plek voor nieuwbouw (dierenwijde) en parkeerplaatsen (naast Bunkerdorp) en wandel- en fietspaden (langs zorgappartementen en door Bunkerdorp). Daarnaast zijn er zorgen over de effecten van parkeerregulering op het landgoed en de mogelijke verplaatsing van parkeeroverlast naar de omgeving, evenals over de invloed van het plan op cultuurhistorische waarden, natuur (waaronder het Natuurnetwerk Nederland) en de verkeersveiligheid op de centrale Boslaan. Ook is gewezen op een ervaren gebrek aan betrokkenheid bij de totstandkoming van het Toekomstplan (het participatieproces). Deze opsomming is niet uitputtend. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar beide Nota's van Beantwoording (bijlage 2 en 3).

Veel thema's krijgen in de vervolgfase nog verdere aandacht bij de uitwerking van het omgevingsplan, de kavelpaspoorten, het beeldkwaliteitsplan, de inrichtingsplannen en de bouwplannen. Het participatieproces wordt onverminderd voortgezet: belanghebbenden blijven actief betrokken, zodat de plannen verder kunnen worden verbeterd en zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met alle belangen.

Bijlage A: Lijst met participanten

Onderstaande partijen en organisaties zijn op uiteenlopende manieren betrokken geweest bij de totstandkoming van het Toekomstplan — via werksessies, bijeenkomsten en/of één-op-één-gesprekken. Sommige partijen waren slechts op één moment aanwezig, anderen hebben gedurende meerdere fasen of van begin tot eind bijgedragen. Daarnaast zijn meer partijen uitgenodigd om mee te doen, maar niet iedereen heeft van deze uitnodiging gebruikgemaakt. Deze laatste groep maakt geen onderdeel uit van de lijst.

Bewoners en omwonenden
Bewonersvereniging Zonnestraal, VVE Loosdrechtse Bos, Versteda, Bewonersvereniging Zuiderf, bewoners en direct omwonenden landgoed Zonnestraal, de Rading, van Genthlaan en Noodweg.
Ondernemers en organisaties
Campus Zonnestraal, Hilverzorg, ACIC, initatiefnemers Aut in the Woods, De Heeren van Zorg, Spoor 6, Institute for Positive Health, Landgoed de Rading, CSA Tuinderij Landinzicht, Wijngaard Zonnestraal, Kok & Partners, BE-Responsible, Ingang 15, Orec, Brasserie Zonnestraal, Piment Catering, Voedselvereniging Ons Eten Hilversum, Toma Bloemenservice, Kip Eigen, Andromeda, Davelaar, Odess, Zodus, Healing Grounds, MBO College Hilversum, Versa Welzijn, stichting bosjesfestival, Buitenplaats de Hoorneboeg, J. van Oostveen, SalutoGenese, Geopark, Vliegveld Hilversum
Overheden en instanties
Gemeente Hilversum, Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Monumenten, Gemeente Wijde Meren, Provincie Noord-Holland, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Goois Natuurreservaat, Woningbouwcorporatie Het Gooi en Om, Waternet, Vitens.
Deskundigen en belangstellenden
Stichting Erfgoedhuis Hilversum, Cuypersgenootschap, Historische Kring Hilversum, Stichting de Hof, Steengoederfgoed, Historische Vereniging Albertus Perk, Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, IVN, Vogelwerkgroep, Stichting Behoud Gooise Heide, Hilverwum 100, Stichting Gaia Nederland.

Bijlage B: Nota van beantwoording meeleesperiode 1

Bijlage C: Nota van beantwoording meeleesperiode 2